

Sygn. akt IV KZ 1/22

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lutego 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

w sprawie **R. M.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 25 lutego 2022 r.,

zażalenia skazanego na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 30 listopada 2021 r., sygn. akt II AKa (...),

o odmowie przywrócenia terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9 września 2021 r., sygn. akt II AKa (...), Sąd Apelacyjny w (...) utrzymał w mocy wyrok Sądu Okręgowego w O. z dnia 1 września 2020 r., sygn. akt III K (...), skazujący R. M. za przestępstwo zakwalifikowane m.in. z art. 280 § 2 k.k. W rozprawie apelacyjnej uczestniczył obrońca z urzędu pozbawionego wolności w innej sprawie oskarżonego, natomiast on sam nie był obecny, bowiem pomimo pouczenia go o takiej możliwości nie złożył wniosku o doprowadzenie go na rozprawę.

W dniu 2 listopada 2021 r. skazany R. M. złożył wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego, jednocześnie składając stosowny wniosek. Wskazał w nim, że

Sąd Apelacyjny w (...) postanowieniem z dnia 30 listopada 2021 r. na podstawie art. 126 § 1 k.p.k. odmówił skazanemu R. M. przywrócenia terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku tego Sądu z dnia 9 września 2021 r., sygn. akt II AKa (...). W uzasadnieniu, przedstawiając stan faktyczny sprawy, stwierdził, że skazany reprezentowany w postępowaniu odwoławczym przez obrońcę oraz przy wykazaniu minimum staranności miał pomimo braku wiedzy prawniczej możliwość kontaktu z obrońcą i uzyskania wiedzy związanej ze sposobem i terminem złożenia wniosku o uzasadnienie wydanego wyroku. Sąd Apelacyjny wskazał, że dodatkowe wyjaśnienia na ten temat mógł także uzyskać od Służby Więziennej, wobec czego uznał, że w sprawie nie wystąpiła przeszkoda od skazanego niezależna, uniemożliwiająca zachowanie ustawowego terminu.

Zażalenie na to postanowienie złożył skazany. Wskazał w nim, że nie zna się na prawie i czekał po wydaniu wyroku na jego odpis aby złożyć wniosek o doręczenie wyroku z uzasadnieniem, a dopiero po upływie 7 tygodni sam napisał wniosek. Wskazał też, że reprezentujący go jako obrońca adwokat spotkał się z nim tylko na terminie rozprawy, nie znalazł go wcześniej i jest przekonany, że nawet nie zapoznał się z aktami sprawy. Nadto wskazał, że „Powiedziano mi, że on tylko złoży apelację i już nie będzie moim adwokatem”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z treścią art. 524 § 1 k.p.k., termin do wniesienia kasacji dla stron wynosi 30 dni od daty doręczenia orzeczenia sądu odwoławczego z uzasadnieniem, a wniosek o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem należy zgłosić w sądzie odwoławczym w terminie 7 dni od daty jego ogłoszenia, a jeżeli ustawa przewiduje doręczenie orzeczenia, od daty jego doręczenia. W przypadku skazanego termin ten rozpoczynał swój bieg od daty doręczenia odpisu wyroku (art. 524 § 1 k.p.k. i art. 422 § 2a k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.). Termin na wniesienie kasacji jest terminem zawitym, co oznacza, że dokonanie czynności procesowej po jego upływie nie wywołuje skutków prawnych. Natomiast warunkiem formalnym wniosku o przywrócenie terminu, o którym mowa w art. 126 § 1 k.p.k., jest po pierwsze, wykazanie, że niedotrzymanie terminu zawitego nastąpiło z przyczyn od

strony niezależnych, a po drugie, złożenie tego wniosku w terminie 7 dni od daty ustania przeszkody, która uniemożliwiała dokonanie określonej czynności w ustawowym terminie. Trzecim warunkiem formalnym jest zaś złożenie pisma procesowego, co do którego strona uchybiła terminowi, a które powinna złożyć wcześniej.

Przyczyną niezależną od strony jest taka okoliczność, której strona nie mogła usunąć i dokonać wymaganej przez prawo czynności we właściwym czasie (*por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 1997 r., V KZ 28/97, Prok. i Pr. 1997, nr 6, poz. 9*).

Wnioskodawca powinien przy tym wykazać, że przyczyna była od niego niezależna (*por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 19 stycznia 1994 r., II AKz 31/94, KZS 1994, z. 1, poz. 28*). Taką okolicznością może być przykładowo: niedotrzymanie terminu zawitego, które wynikało z przeszkód żywiołowych (np. powodzi, pożaru) lub innych przyczyn o wyjątkowym charakterze (np. wypadek komunikacyjny, paraliż komunikacyjny z uwagi na niezwykle ciężkie warunki atmosferyczne), było wynikiem choroby lub nagłego urazu, a strona ze względu na swój stan nie miała możliwości dokonania czynności samodzielnie lub za pośrednictwem swojego przedstawiciela procesowego (*por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 15 kwietnia 2003 r., II AKz 138/03, KZS 2003, z. 5, poz. 43*); było wynikiem mylnego poinformowania oskarżonego przez jego obrońcę o treści wyroku (*por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2010 r., III KZ 1/10, OSNKW - R 2010, poz. 273*); czy też termin nie został zachowany z uwagi na brak lub mylne pouczenie strony przez organ procesowy (np. o prawie lub sposobie zaskarżenia orzeczenia, początku biegu terminu zawitego).

Odnosząc się do powyższych warunków stwierdzić należy, że zażalenie skazanego nie zasługuje na uwzględnienie, a zaskarżone postanowienie jest prawidłowe. Trafnie Sąd Apelacyjny uznał, że skazany nie wykazał, iż złożenie przez niego wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku nastąpiło z przyczyn od strony niezależnych, czego wymaga art. 126 § 1 k.p.k. Skarżący był w toku postępowania przed Sądem Apelacyjnym w (...) reprezentowany przez obrońcę (k. 584 i n.), zawiadomiony prawidłowo o terminie (zawiadomienie doręczono 18 czerwca 2021 r. k. 581) nie składał wniosku o sprowadzenie na rozprawę i nie brał

udziału w rozprawie w dniu 9 września 2021 r., kiedy został wydany i ogłoszony wyrok. Jednocześnie jednak nie wykazał by podjął choćby minimum staranności by nawiązać z obrońcą kontakt celem ustalenia dalszego postępowania w sprawie, choć jak widać z treści wniesionego wniosku i zażalenia wiedział kto go reprezentował. Trafnie wskazuje Sąd Apelacyjny, że skarżący miał możliwość uzyskania informacji co do dalszego postępowania w sprawie celem uzyskania wyroku wraz z uzasadnieniem nie tylko od obrońcy ale także z innych niż obrońca źródeł, w tym mógł zwrócić się o uzyskanie dodatkowych informacji do sądu lub Straży Więziennej. Skarżący nie podjął jednak żadnych działań.

Nie budzi przy tym także wątpliwości, że skazany przy doręczaniu mu odpisów i wezwań był pouczany o przysługujących prawach i obowiązkach, w tym o treści art. 422 k.p.k. w zakresie uprawnienia oraz terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie wyroku z uzasadnieniem (pkt 9 doręzonego pouczenia – k. 419v akt sprawy; podobnie pkt. 8 doręzonego pouczenia – k. 421v). Powoływanie się na okoliczność oczekiwania na doręczenie odpisu wyroku przez 7 tygodni w takiej sytuacji nie stanowi w sposób oczywisty wykazania, że niedotrzymanie terminu zawitego nastąpiło z przyczyn od niego niezależnych.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.